

SMÄLTPISKA, f. 1. Piska, gjord att smälla med.
SMÄLTA, v. n. 2. (Har i Impf. pl. äfv. *Smulto*, och i sup. *Smultit*, hvilka former ej brukas för v. a.) 1) Säges om fasta kroppar, som förmedelst värmets inverkan öfvergå till flytande tillstånd. *Snö s-ler i solen. Jernet s-ler vid glödhetta.* (Fig.) *S. i tårar*, gråta utan hejd, bitterligen. *S. bört*, upplöses, försvinna, förloras genom smältning. *S. fast*, genom smältning fastna. *S. ihöp*, genom smältning förenas; äfv. förminskas genom smältning. *S. ned*, smälta och nedfalla. *S. upp*, helt och hållet smälta. — *Syn.* Försmälta, Afsmälta, Bortsmälta. — V. a. 1) Försätta ett ämne, genom värme, i flytande tillstånd. *S. snö. S. guld. S. bört*, göra att något försvinner genom smältning. *S. fast*, fästa genom smältning, t. ex.: *S. fast något med bly. S. ihöp, ned, om, upp*, se *Hopsmälda*, &c. *S. upp*, äfv. öppna genom smältning. — *Syn.* Försmälta, Uppsmälta. — 2) Säges om magens förmåga att upplösa den förtärda maten och bereda den till näring för kroppen. *Min mage förmår ej att s. den maten.* Har äfv. person till subjekt, t. ex.: *Han kan ej s. så grof föda.* — 3) (fig.) Med tålmod lida. *S. en skymf, en oförrätt. Det kan han ej s. — 4) (mål.) S. färger*, se *Fördrifva*. — *Smältt*, part. pass.

SMÄLTA, f. 1. 1) Så mycket som på en gång smältes. — 2) Den mjuka klump af smidigt jern, som till sluts bildar sig vid färskning, och sönderhugges under stångjernshammaren i flera särskilta, af hvilka hvardera utsmides till en jernstång. — 3) (fam.) Stor hop, myckenhet.

SMÄLTANDE, n. 4. Se *Smältning*.

SMÄLTARE, m. 3. En, som förrättar smältning.

SMÄLTAREHÄRD, m. 2. Den härd, hvori vid vallonsmide tackjernets nedsmältning, färskning och det färskade jernets sammanarbetning till smälta förrättas.

SMÄLTBAR, a. 2. Som kan smältas.

SMÄLTBARGÖRNING, f. 2. En metalls försättande i smältbart tillstånd.

SMÄLTBARHET, f. 3. Egenskapen att kunna smältas.

SMÄLTDEGEL, m. 2. pl. — *deglar*. Degel, hvori metaller smältas och kemiska preparater förfärdigas.

SMÄLTDRÄNG, m. 2. Person, som biträder en smältmästare.

SMÄLTELD, m. 2. Ett slags fyrverkeriefeld, bestående af en blandning af salpeter, svafvel och mjölpulver, hvilka sammansmältas öfver elden.

SMÄLTGLAS, n. 5. Se *Emalj*.

SMÄLTHETTA, f. sing. Hetta, så stark, att ett ämne deraf smälter. *S. ger hvil färg*,

SMÄLTHYTTA, f. 1. Hytta, der malmer smältas.

SMÄLTHÄRD, m. 2. Se *Smältarehärd*.

SMÄLTLLIG, a. 2. Se *Smältbar*. — *Smältllighet*, f. 3.

SMÄLTMÄSTARE, m. 3. Smed, som sköter och ansvarar för arbetet vid en smälthärd.

SMÄLTNING, f. 2. 1) (neutralt) Ett fast ämnes genom hetta försakade öfvergående till flytande tillstånd. — 2) (aktivt) Förrättning, då något smältes. — 3) (neutralt) Se *Matsmältning*. — *Ss. S-sarbete, -skonst*.

SMÄLTPANNA, f. 1. Panna att smälta uti.

SMÄLTPROCESS, smältprosäss, m. 3. Förloppet af de verkningar, som försätta ett ämne i smält tillstånd.

SMÄLTPUNKT, m. 3. Den temperaturgrad, vid hvilken fasta kroppar smälta.

SMÄLTSKÅL, f. 2. Smältdegel vid ett glasbruk.

SMÄLTSTÅL, n. sing. Den sort af stål, som frambringas, antingen i första smältningen af egentliga stålmalmer, eller af sådana malmers tackjern, eller ock af stångjernsskro.

SMÄLTTYG, n. 3. Sats af svafvel, salpeter och kol m. m., till fyllning i brandkolor.

SMÄLTUGN, m. 2. (fam.) Vindugn, på hvars öppning ett väl passande hälvfadt lock med ett långt upprätt dragör blifvit satt.

SMÄLTVERK, n. 3. Se *Smällhytta*.

SMÄRLING, m. 2. En mjukfenig fisk, 3 till 6 tum lång, gul, brunt marmorerad, med läckert kött. *Cobitis Barbatula*. [*Smerling*.]

SMÄRRE, **SMÄRST**, a. kompar. o. superl. af *Små*.

SMÄRT, smärirt, a. 1. Smal om lifvet.

SMÄRTA, smärirta, f. 1. Svårt lidande, vare sig i kroppsligt eller andligt afseende. *En sjukdom, som förorsakar svår s. Med s. nödgas jag erkänna, att...* — Bildar sammansättningarna *Kroppssmärta*, *Själssmärta*. — *Syn.* Se *Plåga*.

SMÄRTA, v. a. 1. Försaka, tillfoga smärta. Brukas mest i andlig mening. *Denna underrettelse s-de honom djupt. Det s-r mig att finna mig så misskänd.* — *Syn.* Se *Plåga*. — *S-nde*, part. akt. Brukas stundom adjektivt, i betydelsen af: högst bedröflig, t. ex.: *En s. sorgpost*.

SMÄRTFULL, a. 2. Mycket smärtsam. — *Smärftfullt*, adv.

SMÄRTHET, f. 3. Smärt beskaffenhet.

SMÄRTING, m. sing. (skepp.) Gammal tjärad segelduk, som viras om ett tåg, innan det klädes.

SMÄRTLINDRANDE, a. 1. Se *Smärtstillande*.

SMÄRTLÖS, a. 2. Fri från smärta.

SMÄRTSAM, a. 2. Som förorsakar smärta. *En s. nyhet.* — *Syn.* Smärtande, Smärftfull. Se äfv. *Plågsam*.

SMÄRTSAMHET, f. 3. Smärtsam beskaffenhet.

SMÄRTSAMT, adv. På ett smärtsamt sätt, med smärta.

SMÄRTSTILLANDE, a. 1. Som stillar smärtorna. *S. medel*.

SMÖJA, v. a. 2. (isl. *Smeiga*) Insticka och draga tråd genom hålet på en synål, o. s. v. *S. en tråd på nålen. S. ett snöre genom hålet.*

SMÖR, n. sing. (af *Smörja*) Ett fett ämne, som erhålles ur gräde genom fortsatt skakning eller så kallad tjärning. *Tjärnfärskt s. Tjärna s. Breda s. på bröd. Laga med s. Doppa i s. Steka i s. S. och bröd.* (Fig. fam.) *Han skall ha det igen på s. och bröd*, det skall han ha igen. *Vara uppe i s-et*, stå högt i gunsten. — *Ss. S-aktig, -ask, -burk, -but, -bytta, -sjerding, -handel, -handlare, -klick, -klimp, -kruka, -lina, -lunna.*

SMÖRA, v. n. 1. (fam.) Slösa med smör. — V. a. Bestryka med smör. *S. ned*, smörja ned med smör.

SMÖRBAKELSE, m. 3. Ett slags bakelse, tillredd med smör.

SMÖRBLOMSTER, n. 3. 1) En ört, allmän på ångar och betesmark, med gulglänsande blommor. *Ranunculus acris*. — 2) Se *Lejontand*.

SMÖRBOLLAR, m. 2. pl. Se *Bullerblomster*.